

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1923. január 11.

9. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Toborzó

„A választó jogért vívott harcot győzelmesen fejeztük be” — állapítja meg a Bácsmegyei Napló mai számában *Graber László dr.*, aki ennek a harcnak nem csak vezérkari főnöke volt, hanem első csatasorban küzdő katonája is.

A stratégia tudománya felvilágosít bennünket arról, hogy a győzelem után mi a legelső és legfőbb teendőnk: a győzelem eredményeinek biztosítása. A választó jog a leghatalmasabb, leghatékonyabb harci eszköze a politikának, de a választó jog csak addig fontos, amíg nincs meg. Ha már meg van, egy kötelességünk van: mindent elérni, mindent ki harcolni, amit elérhetünk, amit ki harcolhatunk vele. Csak a nagyon primitív hadviselés ismeri azokat a jeleneteket, hogy a győzelmes hadsereg megrészegedett a győzelem mámorától s pillanatok alatt vesztette el azt, amiért hosszú időn keresztül vitézül és szívósan küzdött.

Ha a kormány felruházta a magyarságot az alkotmány által megadott választó joggal, a magyarságnak egy kötelessége van: *élni a joggal*. A szervezkedés munkájának tulajdonképpen most kell megkezdődnie, amikor már nem a délibábos kód messzeségében málnak szét a célok, hanem kezünkben van a fegyver, amivel erőt tudunk adni az akaratunknak és messze hallható visszhangot a szavunknak. Ami eddig történt az csak készülődés volt a küzdelemre, a küzdelem most kezdődik.

Politikai öntudatot kell adni a magyarság tömegeinek. A jelennek és múltnak politikai rendszerei közömbösségre nevelték ezeket a tömegeket. Egyszerű kántorválasztás jobban foglalkoztatta érdeklődését, mint legközelebbi bőrre menő politikai küzdelem. Föl kell rázni a magyarság lelkét, a közömbösségnek ezt a szent keleti edényét, föl kell világosítani arról, hogy a választó jog nem csak arra kell, hogy képviselőt válasszon, hanem arra is, hogy szava legyen, hogy védelmezője legyen, hogy becsülete legyen, hogy ne legyen némaságra ítélve a magyar szó, ne falazzák be a magyar iskolák kapuit, hogy meghallgassák azokban az állami és közigazgatási hatóságokban, melyeket a magyarok pénzén is tartanak fenn, hogy a magyarok földje, amit a tudás és szorgalom nemesített meg, ne kerüljön az ebek harmincadjára.

A feladat magától bontakozik ki előttünk, nem kell kutakodni utána, nem lehet vitatkozni felette. Gondoskodni kell arról, hogy minden magyar jogosult bekerüljön a választók névjegyzékébe s minden

választó leszavazzon a Magyar Párt jelöltjére. A Magyar Párt azt követeli tagjaitól: *szavazzanak!* Ami önfeláldozás volt, kenyeret és testi biztonságot veszélyeztető kockázat, törhetetlenség, fáradság és munka, — azt elvégezték a vezetők. A Magyar Párt tagjainak csak az a kötelességük, hogy gyakorolják azt a jogot, amit a párt vezetői most harcoltak ki az ő számukra.

Az idő rövid, minden elmulasztott perc behozhatatlan már. Dolgozni kell fáradhatatlanul, lelkesen és eréllyel. A választójog száraz karó, ha nem élnek vele, de kivirágzó vessző, ha kézbe veszik. Kezdődjék meg a munka, legyen hangos az agitáció, mozgalmal a propaganda. *Hű állampolgárok akarunk lenni és magyarok maradni* — csak ez lehet a fundamentuma a

most meginduló alkotmányos küzdelemnek. De aki tunya, aki közömbös, aki elmarad, akit nem ragad magával a lelkesedés, amikor fajtájának jövődő életét, nyelvének jogát kell megteremtenie, az nem érdemli meg, hogy magyar szóra tanította meg az édes anyja.

Ami eddig történt, az a Magyar Párt vezetőinek volt a harca. Ami ezután következik, a magyarság tömegeinek lesz a küzdelme. Nem szabad kishitűséggel nézni a győzelmes harc után kezdődő küzdelmet. A magyarság nem fogja megtagadni vezetőit, nem fogja közömbösségre belefutalmazni eddigi munkájuk eredményeit.

A magyar tömegek, a kezdődő alkotmányos harc fegyver nélküli katonái várják már a csatarendbe hívó toborzót.

Ujabb koalíciós kormány kísért

Egyenlenség a demokraták között — Folyik a választási harc

A változott külpolitikai helyzet folytán, különösen pedig *Poincaré*-nak a kisanant kormányaihoz intézett távirata következtében újra felmerült az a terv, hogy a külpolitikai felelősség megosztása miatt a kormányba több pártot is bele kellene vonni.

Ezeknek a már néhány nap óta keringő kombinációknak újabb tápot adott az a tény, hogy a keddi udvari bál alatt a király több mint egy fél óráig intim beszélgetést folytatott *Marinkovics* Voja volt belügyminiszterrel, amit a kormány jelenlevő tagjai nagy idegességgel szemlélték.

Radikális körökben általában nem nagy szimpátiával fogadják a kormány kibővítéséről szóló híreket és nem tulajdonítanak nekik nagyobb jelentőséget.

Nincs egység a demokraták között

Bár a demokratapárt látszólag még egységes párt, az egyes választókerületekben mindjobban kiéleződnek az ellentétek a divergens csoportok között. A választásokon úgy látszik megint az lesz a helyzet, hogy a legtöbb kerületben több demokrata lista fog egymással szemben állani. Különösen a *Davidovics*- és *Pribicsevics*-csoport közötti régi keletű ellentétek teszik a párt helyzetét súlyossá, sok helyütt ehez még személyi természetű ellentétek is járulnak.

Legelsőbb a Beograd közelében fekvő *Umki* városkában tartott a párt jelölő gyűlést, amely nagyon viharos lefolyású volt és eredmény nélkül ért véget. Ebben a kerületben, mint a múlt választásokon is, megint négy demokrata lista is fog szerepelni. Ez a körülmény

is bizonyítja a pártegység hiányát.

A demokraták választási kiáltványa

A demokrata párt főbizottsága szerdán délelőtti ülést tartott, a melyen a választókhoz intézendő kiáltványról tárgyaltak. A tagok többsége azon a véleményen volt hogy nem szükséges bevárni a radikális párt választási kiáltványát, hanem ettől függetlenül azonnal ki kell bocsátani a demokrata párt proklamációját.

A miniszterek mandátumai

Markovics Lázár igazságügyminiszter Hercegovinában a mostari kerületben fog fellépni, azonban a választók többsége más radikális listát kíván összeállítani, úgy hogy lehetséges, hogy itt is két radikális lista fog egymással szemben állani. Hercegovinában általában nagyon sokat ront a radikálisok helyzetén az, hogy *Pasics* megegyezett a muzulmánokkal.

Trifkovic miniszter valószínűleg két bácskai kerületben fog fellépni, míg *Supilo* földmivelésügyi és *Zsupanics* tárcanélküli miniszternek nincs semmi kilátása arra, hogy mandátumhoz jusson. *Supilo* valószínűleg Zagrebben, míg *Zsupanics* Ljubljanában fog próbálkozni.

A horvát pártok választási esélyei

A beogradi esti lapok zagrebi jelentése szerint a horvát egység párt, a *Zajednica* körében nagy aggodással tekintenek *Radics* tervei elé, mert a pártot súlyos helyzetbe hozza az, hogy *Radics* önálló listával megy a választási küzdelembe. Tekintettel arra, hogy a *Frank* párt is külön listával megy a választásokba, a *Zajednicát* az a veszedelem fenyegeti,

hogy egyetlen jelöltjét sem tudja mandátumhoz juttatni és ezért az egységpártnak az a terve, hogy *passzivitásban marad* és visszalép a választásoktól.

A földmivespárt kongresszusa

Beogradból jelentik: Szerdán kezdődött meg *Velika-Planan* a földmives-párt *Avramovics* csoportjának kongresszusa. *Avramovics* a kongresszuson nagyobb beszédben ismertette a párt kibocsájtandó választási kiáltványát.

Radikális körök véleménye szerint az *Avramovics*-csoportnak nagyobb esélye van a választásokon, mint a képviselő klubnak, mert a parasztság nincs megelégedve a klub által elért eredményekkel.

A Német Párt előkészületei

Beogradból jelentik: A *Vreme* értesülése szerint a Német Párt önállóan fog fellépni a választásokon. Külön listát állítanak fel a bácskai, bánási és szerémségi kerületekben. A párt központi bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Szerémségben, a rumai kerületben *Bartmann* István dr. pancsevoi törvényszéki bíró lesz a listavezető, aki, mint ismeretes, a múlt évben politikai természetű vád miatt le volt tartóztatva. A bácskai és bánási kerületek listavezetői és többi jelöltjei még nincsenek megállapítva.

Uj horvát parasztpárt

A zagrebi „*Novosti*” szerint *Heisler* Karlónak az a szándéka, hogy új parasztpártot alakít, amelylyel ugyancsak önállóan megy a választásokba. A horvát jogpárt vezetősége és bizalmi emberei január 20-án Zagrebben értekezletet tartanak, amelyen a Frank-párt választási magatartása ügyében fognak dönteni.

Az olasz kamara

februárban ratifikálja a rapallói szerződést

Bécsből jelentik: Jól értesült diplomáciai körökben római közlés alapján az a hír terjedt el, hogy *Mussolini* az olasz kamarának február hónapban történő azonnali összeülése után, be fogja terjeszteni a rapallói szerződést ratifikálás végett.

Mussolini elhatározta, hogy azokat a kötelezettségeket, amelyeket az előző kormány a SHS. királysággal szemben vállalt, Olaszország nagyhatalmi presztízsének fenntartása végett minden változtatás nélkül elfogadja és a kamarával elfogadtatja.

Ilyen módon bizonyosra veszik, hogy a két állam között semmi konfliktustól nem kell tartani és az SHS. királyság és Olaszország között ismét helyreáll a zavartalan jó szomszédi viszony.

Uj kórház épül Suboticán

A Singer Bernát szeretetház megnyitása előtt

Ha Subotica oly gazdag volna közegészségügyi intézményekben, mint amilyen szegény, akkor is érdemes volna sokat és bőven foglalkozni a Singer Bernát-szeretetház egyesület most megnyitása előtt álló új kórházával. A mai helyzetben pedig egyenesen kötelesség volna mindenkinek kimenni az új kórházhoz, megnézni, mi készült ott, s tanácsal és anyagi hozzájárulással segíteni a nagyjelentőségű mű megteremtőit, hogy valóra válthassák mindazt, amit megvalósítani akarnak.

A szegedi szőlőkben, a Nagy Ferenc-telep utcájában, a város főtérétől tíz percre van az új kórház, amely körülbelül készen is áll már a megnyitáshoz. Két egymás melletti földszintes házat alakítanak át a kórház céljaira. Az egyiknek az átalakítása már majdnem teljesen be is van fejezve, kertészek az udvart parkirozzák, festők, mázoló a festési munkákat fejezik be. Az új kórház alapítói a rendelkezésükre álló rendkívül korlátolt anyagi eszközökön túl menő áldozatkészéssel, nemcsak arra ügyeltek, hogy az épület és a berendezés az egészségügyi követelményeknek megfelelően, hanem gondot fordítottak a külső csinosra, s arra is, hogy minden modern és szép legyen. A ház kívülről újra van tatarozva, az ablakok befestve. A kórtermek padozata és falai fehér olajfestékkel ragyogóra mázolvák.

A kórházban külön férfi és nő osztály van, minden osztálynak modern berendezésű fürdőszobája, van külön operációs terem a legmodernebb berendezéssel, várószoba, iroda, gondnoklakás, orvosi lakás. Külön épületekben van a konyha, még pedig a zsidó rituáléknak megfelelően külön konyha a tejjel és külön a zsírral készített ételek számára, a mosókonyha, raktár és a hullakamra.

Az orvosi és az operációs termek modern, értékes berendezése már meg van, a raktárban ott vannak már a szükséges fehérneműk is, 180 lepedő, 80 férfi, 80 női, 16 gyermeking, 180 párna. A megnyitáshoz szükséges 30 ágy is készen áll.

A kórház eddigi munkálatai több mint három millió koronát emésztettek fel. Azt az összeget Pollák Lajosnak, a szeretetház-egyesület alelnökének kiváló buzgalma és áldozatkészége hozta össze. Az áldozatkészéget ő váltotta tettekké, az építkezések irányítása is az ő munkája. A nap nagyobb részét a mai időkben szokatlan önzetlenséggel ott tölti a kórház építésénél.

Subotica városa a kórházra való tekintettel az épület előtt ártézi kutat furatott, a pénzügyminisztérium az orvosi műszerek vámmentes behozatalát engedte meg. A magánosok áldozatkészége is dicséret és elismerésre méltó módon megnyilvánult. Súlyom Ernő az elektromos

berendezést ingyen készítette. *Leipnik Testvérek* a vízvezetékeket, *Stern Zsigmond* a festő- és mázoló-munkát önköltségi áron készítette, *Goldner Testvérek*, *Rotmán Imre* cég értékes adományokkal járultak a kórház berendezéséhez.

A kórház megnyitására és üzembe helyezéséhez azonban még a jószívű és érző emberek áldozataira van szükség. *Másfél millió korona* kell ahhoz, hogy a kórház működését biztosítani lehessen. Noha például Péterréve, Stari-Becse, Mol községek 350.000 koronát áldoztak a kórház céljaira. A szükséges összeg előteremtésére most a magánosok áldozatkészégét kell igénybevenni.

Megkezdik Szuboticán a választói névjegyzékek hivatalból való kiigazítását

Január 6-ig 800 választót vettek fel a névjegyzékbe

A választói névjegyzékek kérelemre történő kiigazítására tudvalevőleg január 6-án lejárt a határidő. Ez a munka már Suboticán is befejeződött. A suboticiai városi főjegyzői hivatalban lezárták a választói névjegyzékeket, azonban azt még ezideig nem terjesztették be a törvényszékhez.

A *Bacsmegyei Napló* munkatársa kérdést intézett *Orsics Lázár* főjegyzőhöz a névjegyzék kiigazításának eredményéről, amire vonatkozólag a következőket mondotta:

— A névjegyzékek lezárásáig mintegy nyolcszázan jelentkeztek és kérték pótlólag való felvételüket. Ez meg is történt és a névjegyzék kiegészítése befejeződött. Az a rendelet, amely szerint a választói névjegyzékek hivatalból egész január 31-ig kiegészítendők, megérkezett már Suboticára is és ezt a hivatalból való kiegészítést most meg is kezdjük és január 31-ig folytatjuk. Ami azonban a nemzeti kisebbségek választójogát illeti, arra nézve még ma sem nyilatkozhatom érdemlegesen, mert egyelőre még várjuk a kormánynak arra vonatkozó utasítását, hogy vaj-

jon a márciusi választások a január 6-ig eszközölt, vagy pedig a január 31-ig történt kiigazított választói névjegyzék alapján fognak lefolyni.

Ugyanilyen értelemben nyilatkozott munkatársunk előtt *Plettkosits András* dr. polgármester-főispán is, aki szintén hangsúlyozta, hogy csak a kormány újabb utasításának megérkezése után lesz világos a helyzet a tekintetben, hogy melyik névjegyzék fog a legközelebbi választásokon alapul szolgálni.

Amint ezekből a kijelentésekből látható, a suboticiai városházán még mindig teljes tájékozatlanság uralkodik a magyarok választójogára nézve.

Ez az előszeretettel táplált tájékozatlanság bizonyára már egész rövid ideig fog tartani s annak tisztázásával fog végződni, hogy a listák hivatalból kiigazítandók, a magyarok felveendőek s a márciusi választásokat a január 31-ig kiigazítandó listák alapján kell megejteni. Ezek a nyilatkozatok csupán amellett bizonyítékok, hogy a Magyar Párt vezetősége és a kormány közt létrejött megállapodás sürgős és erélyes végrehajtásáról kell gondoskodni. Az eljárási közgazgatási

tisztviselők ebben a kérdésben az onállótlanúság csodálatos példáit szolgáltatják. A világos törvény és még világosabb rendeletek után még mindig — utasításokat várnak. Éppen ezért arra van szükség, hogy félreérthetetlen és félremagyarázhatatlan módon szerezen érvényt a kormány akaratának s már előre s már most gondoskodjék arról, hogy semmiféle hátsóajtóhoz szokott tépelődések és a cselekvéstől elszokott megfontolások ne álljanak akaratát érvényesítésének útjában. Végre is, amit az alkotmány megadott s a kormány elismert, azt nem veheti el az alárendelt tisztviselők bátortalanúsága. Ez a bátortalanúság is különös jelenség. Amikor jogokat kell érvényesíteni, *signum laudis*-os bátorságok nyilatkoznak meg, amikor jogokat adni kell, még az alkotmány és kormányelhatározás fölött is urrá lesz a körültekintő megfontoltság és hátsó ajtó felé tekintő óvatosság.

Ujabb szállítási panama

A földmívelésügyi minisztérium botránya

Beogradból jelentik: A »Tribuna« értesülése szerint *Szupilo*, az új földmívelésügyi miniszter nagyobb arányu visszaélésnek jött nyomára, a melybe *Pucelj* volt miniszter, *Pesics*, a minisztérium elbocsájtott osztályfőnöke és *Stimmler* osztályfőnök, a topcsideri uradalom igazgatója, aki *Pucelj*nek veje, is be vannak keverve.

A Wiesbadenben működő jugoszláv jóvátételi bizottság ugyanis arra jött rá, hogy a jóvátétel címén több mint 200 millió dinár értékben megrendelt mezőgazdasági eszközök után *Pesics* osztályfőnök 15% províziót kötött ki magának. Ebből a magas provízióból a »Tribuna« szerint a fentemlítettéken kívül néhány más magas állású személyiség is részesedett, sőt néhány újságíró is korrumpáltak.

Hír szerint *Szupilo* földmívelési miniszter a bíróságnál fog feljelentést tenni a tettesek ellen.

ÉRDEKES EMBEREK

Ibsen a kávéházban

A *Peer Gynt* és a *Hedda Gabler* szerzője a legszenvedelmesebb újságmolyok közé tartozott. Az embereknél, sőt — csodálatos! — a könyveknél is jobban szerette a hírlapokat. Olyan jóbarátoknak tekintette őket, akikre minden is tenadta nap — a hétfőt kivéve — bizton számíthatott, s akik naponta újabb meg újabb szórakozással kedveskedtek neki. Bár kevés írónak volt már életében annyi tisztelője és bálulója mint *Ibsen*-nek, barátai abban az értelemben mint más nagy írónak — *Petőfinek*, *Goethenek*, *Byronnak* vagy akár a legtöbb modernnek — nem igen voltak. Csak kevésbé volt közlékeny s hiányzott benne a barátkozás meleg talentuma...

Bámulatos, hogy egy író, aki többet olvasott újságot mint embert, ez utóbbit olyan jól kiismerte. Nem volt éppen emberkerülő, de emberkereső se, s ha választania kellett egy nagyvárosi úriember s egy vidéki újság közt, habozás nélkül az utóbbit választotta.

Ennek a tagadhatatlanul nagyon kíváló embernek — hiszen a 19. század egyik vezérlő szelleme volt s még ma is egyike annak az öt-hat írónak, akik a legtöbbet foglalkoztatják és nyugtalanítják a közvéleményt — olyan allűrjei is voltak, amelyek sehogyse illettek egy nagy géniuszhoz. A kávéházjárása például csak kevésbé különbözött az élelapokban kiígyarazott ama újságialókétól, akik rémei a kis- és nagyvárosi kávéházaknak, mert ráülnek egy csomó újságra és sonnino-i szent önzésükben nem törődnek a mások hírlapszomjával, csak nekik legyen meg az ő mindennapi negyven-ötven újságjuk, amen!

Én is sokszor láttam a müncheni *Café Maximilian*-ban az érdekes fejű nagy poétát, amint fülsiketítő zajban, emberek lármás jövése-menése közt órákig böngészett a nagy hírlaptömegben, amelyet — hihetőleg úgy vélte — egyedül az ő számára és kedvére járattott az étahissement tulajdonosa. Az utcán állandóan voltak a költőnek nézői, akik legkevésbé se zavarhatták őt, valamint a karrikatúra-rajzolók és amatőrgrafikusok se, akik a jellegzetes fejét tanulmányozták. *Ibsen* nyugodtan olvasott... Bent a kávéházban a helyét az egyik ablaknál olyan tiszteletben tartották mint egy udvari páholyt. Müncheni ember meg se próbált odaülni, ha pedig idegenek akartak odatelepedni, a pincér első szavára uvariasan visszavonultak, mert *Ibsen* nevét ismerte mindenki. Míg ő bizony nem egy jeles íróvárosának még a nevét se tudta, s nem is volt kíváncsi rá, mert ő csak írni szeretett meg újságot olvasni, — könyveket keveset, írókkal semmit se törődött.

Georg Ebers, az egyiptómi tárgyakkal foglalkozó regényíró nagy divatban volt abban az időben, amikor Münchenbe lakott, — többet beszéltek róla mint mostan a két *Mann*-ról és *Wassermann*-ról együttvéve, a rezényei óriási példányszámokban fogytak és mégis megtörtént, hogy mikor egyszer emlegették a norvég poéta előtt, ez körülzört és így szólt:

— *Ebers? Ebers? Ki az?*
A hírt se hallotta. Ellenben a legújabb botrányport vagy színházi pletykát úgy ismerte mint a legügyesebb riporter.

Krisztianában és *Rómában* éppen úgy megvolt a tiszteletben tartott külön kávéházi asztala, mint a bajor fővárosban, s ott is ugyanolyan *splendid isolation*-ban tudott maradni, mint a *Maxi-*

milian-ban. Husz újság is feküdt előtte, s ha valamivel kevesebbet tudott főlhalmozni, akkor — elégedetlenül zsörtölődött. De a pincérek respektálták a gyengéjét s bizony nem egy kávéházi vendéggel történt meg, hogy amikor újságot kért, azt felették neki sajnálkozva: — Nem szolgálhatunk vele, *Ibsen* ur olvassa.

(Ez az »*Ibsen* ur« most egy kicsit különösen hangzik, majdnem olyan furcsán mintha valaki *Vörösmarty* urról vagy *Mister Shakespeare*-ről beszélné, de negyven esztendő előtt nem volt sokkal furább mint ha *Müller* urról lett volna szó. Hiszen volt idő, amikor *Petőfi* is »ur« volt!)

Voltak persze olyanok is, akiket nem fegyverzett le teljesen a pincér fölvilágosítása, s akadt akárhány türelmetlen, aki a költő asztalához lépve, egyik-másik újságnak a zár alól való feloldását kérte. *Ibsen* ilyenkor zordon tekintettel nézett az interpellálóra, amely a skandináv észak hidegére emlékeztetett, átadta a kívánt lapot, de nincsen oly képzelőtehetség, amely e gesztusban lelkességet vagy csak szivességet lett volna képes fölfedezni.

Nem szerette, ha háborgatták, s azok, akik újságot kértek és vittek el tőle, kiméletlen önzőknek tartotta, s a pincéreknek dörmögve panaszkodott, hogy milyen udvariatlanok az emberek, nem hagyják őt békében olvasni. Pedig sose történt meg, hogy valaki nem a legfőkétebb udvariasság hangján szólott volna hozzá. Sőt a legtöbben pusztán azért közeledtek az asztalához, hogy a szavát hallják s egy tekintetét ellessék.

Egy akkoriban fiatal német író, aki boldog lett volna, ha megismerkedhetik a norvég hatyúval, megkockáztatta, hogy bemutatkozzon neki a kávéházban.

A pillanatot szerencsésen találta el, mert *Ibsennek* még nem volt újság a kezében. A fiatal német sugárzott a boldogságtól, amikor a *Nóra* szerzője barátságosan mosolygott rá, kezét nyújtott neki s megkínálta a szemből lévő üléssel. Senki se volt oly boldog, mint az író, aki diadalmasan nézett körül, mintha mondaná: az *Ibsen* asztalánál ülök, olyan szerencse, amellyel nem sok ember dicsekedhetik!

De az öröme nem tartott soká. *Ibsen* elrendezte az újságjait, aztán elővett közülük egyet, s úgy elmélyedt benne mint egy fiatal lány, amikor a *Párisi Titkok*-at olvassa. Aztán a többi böngészte át, s amikor mindannyival elkészült, kifizette a kávéját s az új »ismerős«-ét fejhajtással köszöntvény, kisetett a *Maximilianstasse*-ra. Egy szót se váltott a fiatal íróval, aki leverten távozott s attól a naptól kezdve más kávéházat frekventált.

Ez persze könnyen elviselhető veszettség volt a *Maximilian-Café*-ra, mert mások meg egyenesen azért jártak oda, hogy láthassák mindennap a század egyik legmarkánsabb egyéniségét, akiknek *Nórája* akkor már diadallal járta be Európát majd minden szinpadát. Mondják, hogy e kávéház tulajdonosa »sokat keresett *Ibsen*-nek«, s ha nem is élt kizárólag belőle, bizonyos, hogy *Ibsen* elköltözése után a *Café Maximilian* hanyatlásnak indult.

Azért, hogy a nagy költő annyira szerette a kávéházat meg az újságokat, nem kell azt hinni, hogy más társaságban egyáltalában nem járt. Megfordult imitt-amott, ha nem is szívesen, s a müncheni irodalmi körökkel is tartott fenn összeköttetést, de a kávéházban az egyedülletet szerette, s mint egynemely drámai figurája, kissé »weltfremd« és mindenképpen különös ember volt. A

Változások a szubotici rendőrségen

Áthelyezték Tillinger főkapitány-helyettesét

Kedd reggeli számunkban megírtuk már, hogy a belügyminiszter *Palmar Koloman Ivant*, Senta város katonai tanácsosát Subotica helyettes rendőrfőkapitányává nevezte ki. Az új főkapitányhelyettes már meg is érkezett Suboticára és kedden át is vette hivatalát *Tillinger György* eddigi főkapitányhelyettes-től.

Az új helyettes rendőrfőkapitány kinevezésével egyidejűleg *Tillinger György* volt főkapitányhelyettes, aki Suboticára való kinevezése előtt Torontál vármegye közigazgatásánál teljesített szolgálatot, a belügyminisztérium újból Torontálmegeye rendelkezésére bocsátotta. *Tillinger György* rövidesen elutazik Beckskekre, hogy ott új beosztását elfoglalja.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint az új főkapitányhelyettes kinevezése csak az első lépés azokban a személyi változásokban, amelyek a subotici városi közigazgatásban a kormányváltás következtében be fogják élni. *Pletikoszits András* dr. főispán-polgármester ismételt kijelentette már, hogy ebben a kérdésben a belügyminisztérium fog dönteni és értesülésünk szerint rövidesen döntés is történik arra nézve, hogy kiket váltanak fel.

Egyetemek harca

A magyar kultuszminisztérium a nosztrifikálásokat megtagadásáról

Megírta annak idején a *Bácsme gyei Napló*, hogy a román közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben eltiltotta a romániai egyetemeket attól, hogy a magyarországi egyetemeken kiállított diplomákat nosztrifikáljon. E rendeletnek állítólag az volt az előzménye, hogy a magyar közoktatásügyi minisztérium is hasonló rendeletet bocsátott ki.

E kérdésben a magyar közoktatásügyi minisztérium a következő felvilágosítást tette közzé:

magányt a nagy zajban is kereste. A billiárdgolyók kattogása, a kávéházi vendégek hangos tereferéje s az utcáról behallatszó kocsidübbögés (autótülkölés még akkor nem volt) nem zavarta őt, s minden egyéb kiváló szellemi érényein kívül az is konstataható róla — s ez nagyobb dicséret a napisajtóra mint órá —, hogy ő volt a maga századának a legintelligensebb újságolvasója.

Hogy az ő irodalma — az általa produkált sok problémás dráma — mit köszönhet a kávéházaknak és az újságolvasásnak, nem lehet pontosan megállapítani. Valószínűleg igen sokat, mert az olyan jelentékeny ember és komoly gondolkodó nem csinál semmit ok és cél nélkül. Ami furcsaságnak tűnt föl a szemlélő szemében, a szenvedelmes újságolvasás, talán egyik életrekelteje volt annak az eredeti géniuszának, amelyet az Ibsen drámáirása képvisel. Sok volt az érdekes, a rejtélyes és a szépséges az ő kávéházi megjelenésében, amely nem is olyan régi és mégis ma olyan legendaszerű mint ha a középkor sötétjéből maradt volna ránk a híre... A mai kávéházban el se volna képzelhető Ibsen vagy egy vele kongeniális szellem. S ma nem is respektálnák az ő privilégiumát a sarok asztalához s a monopóliumát a sok újsághoz. A mostani kávéházak törzsvendégei aligha volnának oly figyelemmel hozzá, mint a múlt századiak. A huszadik század silberjének vagy egyéb konjunkturalovagjának használatát mondaná a pincér, hogy ezt vagy azt a lapot »Ibsen ur« olvassa. Mert ez a derék férfiú épp oly kevésbé tudja, hogy ki az az Ibsen, mint ahogy ő nem tudta, hogy ki az az Ebers.

Ibsen ma nem ülhetne békességben és nem olvashatna nyugodtan a kávéházban.

Baedeker

A magyarországi és az ó-romániai egyetemek között a diplomák nosztrifikálása kérdésében eddig sem volt meg a viszonyosság. A bukaresti és jassy-i egyetemeken nem követelnek a hallgatóktól érettségi vizsgát, csak hét középiskolát s hat félév hallgatása után a joghallgatók ügyvédi irodát nyithatnak Ó-Romániában. Miután ugy a tanulmányi idő, mint az előadott tananyag tekintetében nagy különbségek vannak az egyetemek között, természetes, hogy magyar egyetemeken nem nosztrifikálhatják a bukaresti és jassy-i egyetemeken szerzett diplomákat.

Ellenkező esetben a magyar egyetemi hallgatók egyetemi tanulmányukat ezeken az egyetemeken két évvel rövidebb idő alatt befejezhetnék. A csernovitzi egyetem a tanulmányi rend megegyezik a magyar egyetemek tanulmányi rendjével, ezért az ott szerzett diplomák Magyarországon honosíthatók.

Egyébként a diplomák kölcsönös honosítása ügyében tárgyalások indultak meg a magyar és román közoktatásügyi minisztériumok között, melyek előreláthatólag eredménnyel fognak végződni s meg fogják oldani a kényes kérdést.

Haldoklik a lausannei konferencia

Határozott választ követelnek a törököktől

Lausanneból jelentik: Az utolsó napokban a lausannei békekonferencián állandóan erősödik a pesszimista hangulat, de azért diplomáciai körökben mégis remélik, hogy nem kerül sor a lausannei konferencia megszakítására.

A politikai és területi albizottság *Curzon* elnökletével kedden ülést tartott, amelyen a tárgyaló felek között közeledés jött létre a kisebb-ségi kérdésben. A szövetségesek ugyanis a törökökkel való könnyebb megegyezés érdekében hajlandók Örményországot átengedni a törököknek, abban a reményben, hogy ennek fejében több gazdasági engedményt érnek el. *Krasszin* kedden egész nap folytatta tárgyalásait *Csicserinnel*, az angol és a török de-

legációval.

Arra a hirre, hogy a nagyhatalmak még ezen a héten együttes tervezetet akarnak előterjeszteni, amelyet a törököknek teljes egészében vagy el kell fogadni, vagy pedig el kell vetni, a török delegáció kijelentette, hogy külön tervezetet készít elő. A törökök a nagyhatalmak ezen lépését manővernek tekintik, a melynek az a célja, hogy a tárgyalásokat elnyújtsák és így időt nyerjenek.

Izmet pasa kijelentette, hogy a törökök az eddigi merev ellenállást nem fogják tovább folytatni, azonban szívesen látnák, ha a konferencia félbeszakadna, mert ez csak előnyös lehetne a törökökre nézve. A törökök még nem kaptak választ.

Anglia szerencsét kíván a franciáknak...

Csütörtökre tervezték a franciák Essen megszállását — Negyven százalékos adót vetnek ki a német szénre — Az amerikai kormány közvetítő javaslata

Elmarad a Ruhr-vidék megszállása?

Kedden délután a jóvátételi bizottság döntő ülésével egyidőben a francia minisztertanács is ülést tartott, hogy megbeszélje a döntés után követendő eljárást. A jóvátételi bizottság döntése megtörtént és, amint előrelátható volt, három szavazattal *Bradbury* angol delegátus szavazatával szemben *vétkesnek mondották ki Németországot a jóvátételi társzénzállítások teljesítésének elmulasztása miatt.*

A francia kormány a jóvátételi bizottság határozatáról nyert értesítés után azonnal elhatározta, hogy utasítást ad a francia csapatoknak a szankciók végrehajtására.

A francia és belga csapatoknak Essenbe való bevonulását csütörtökre várják.

A belga megszálló csapatok két gyalogsági zászlóaljából, tíz páncélos gépkocsiból és tíz repülőgépből állnak, a francia elővéd harmincezer emberből áll.

Rüdigen, Mühlheim, Spieldorf és Duisburg állomásokra állandóan érkeznek csapatok. Düsseldorfban négy francia lovashadosztály és több műszaki csapat vár az elindulási parancsra. Mainz körül felvult a nehéz tüzérség. A francia seregek *Degoute* tábornok parancsnoksága alatt állanak, aki Duisburgban székel.

Olasz lapok szerint a francia vámhivatalok a Ruhr-vidék nyugati részén határzár foganatosítását tervezik és a szénre 40 százalékos adóval fogják megterhelni.

Franciaország a szankciók végrehajtása után megkezdte a moratóriumokra vonatkozó tárgyalásokat, majd a szankciók helyett a zálogok lefoglalását foganatosítja. *Poincaré* állítólag a garancia-formula enyhí-

tését tervezi és a teljes szankciókat csupán a moratórium feltételeinek be nem tartása esetén léptetné életbe.

A francia kormány a szankciók végrehajtására vonatkozó szándékát közölte az angol kormánnyal. A francia jegyzék szerint a katonai rendszabályok a legkisebb mértékre szorítkoznak és állítólag csupán a német bányák ellenőrzését végző francia mérnökök védelmére szolgálhatnak. Az angol kormány hír szerint nem tesz hivatalos lépést és nem tiltakozik a francia eljárás ellen. Anglia válaszi jegyzékében a megindított akcióhoz szerencsét kíván a francia kormánynak, egyben pedig kijelenti, hogy a siker örömet fog okozni Nagybritannia kormánynak.

Franciaország, Olaszország és Belgium között teljes az egyetértés a Németországban végrehajtandó katonai akció tekintetében. Francia kormánykörök véleménye szerint

néhány nap múlva Anglia is csatlakozik a szövetségesek akciójához.

Olaszország nem vesz részt a Ruhr-vidék katonai megszállásában, azzal az indokolással, hogy az olasz kormány mindig ellenezte az erőszakos eszközök alkalmazását. Az Olaszországot megillető német jóvátételi összeg biztosítása céljából a megszállott területekre olasz mérnököket fognak küldeni.

Boyden, az Unió megbízottja kijelentette, hogy a német mulasztás nem olyan súlyos, hogy igazolná az életbeléptetett szigorú katonai rendszabályokat. Az Egyesült Államok beavatkozására vonatkozó hírek azonban koraiak, mert Amerika belátható időn belül nem fog Franciaországnak utáta állani, ha a Ruhr-

vidéket meg akarja szállni.

Az európai krízis elhárítása végett azonban az Unió kormánya tervezet terjesztett a francia kormány elé, melyben *szakértő-bizottság létesítését javasolja.* A bizottságnak az volna a feladata, hogy Németország fizetőképességét megállapítsa és ezáltal módot nyújtson a szövetséges hatalmaknak a további eljárásra.

Németország megszakítja Franciaországgal a diplomáciai összeköttetést

A német kormány elhatározta, hogy a francia csapatok bevonulása ellen éles tiltakozást fog intézni a szövetséges hatalmakhoz. *A német birodalmi kormány a versaillesi békeszerződés megsértését látja.* Ugy tudják, hogy ennek az álláspontnak a dokumentálása végett a békeszerződés értelmében

Németország beszünteti a további fizetéseket és Franciaországgal megszakítja a diplomáciai összeköttetést.

ami egyet jelent a hadiállapot elismerésével. Ez a hír azonban még megerősítésre szorul.

A súlyos helyzet miatt előreláthatólag sor kerül a német kormány rekonstrukciójára. Ez esetben a szociálisták is belépnek a kormányba.

Német demokrata politikusok véleménye szerint a Ruhr-területek megszállása esetén Franciaországgal lehetetlenné válik minden meg egyezés. A súlyos helyzet ellenére a Reichsrat január 16-ika előtt nem fog összeülni.

A franciák átlépték a semleges zónát

Párisból jelentik: Kedden délelőtt *Degout* tábornok csapatainak előrsői *Düsseldorf, Duisburg és Ruhr* határánál átlépték a semleges zónát. A francia csapatok mellett belga katonaság is részt vesz az operációkban. A csapatokkal együtt olasz mérnökök is mennek a megszállott területekre.

A franciáknak Essenbe való bevonulását csütörtökre várják.

A Vatikán intervenciója

Rómából jelentik: A Vatikán jegyzéket intézett a francia kormányhoz, amelyben rámutat arra, hogy a németekkel szemben alkalmazott rendszabályok ismét a háború veszedelmét zudítják Európára. A pápa felkéri a szövetséges hatalmak kormányait is arra, hogy igyekezzenek a veszedelmet elhárítani.

Nem szállják meg a Ruhr-vidéket?

Késő éjjel jelentik: A franciák megszálló mozdulatairól egyre elentétebb hírek érkeznek, úgy, hogy a helyzet teljesen zavarosnak látszik. Annyi azonban bizonyos, hogy a Ruhr-vidék megszállása még nem történt meg. Egyelőre csak az előrsők lépték át a semleges zóna határát. A szerdán reggel a szövetséges hatalmak fővárosaiban elterjedt hírek szerint minden jel arra mutat, hogy a megszállás el fog maradni.

A hirtelen hangulatváltozást Amerika intervenciójának a híre idézte elő. Londonban úgy tudják, hogy

Poincaré visszavonul és angol javaslatra tovább folytatják a párisi konferenciát.

A tárgyalások folytatása az angolok új moratórium-tervezete alapján történne, amely lényegesen közeledik a francia javaslatához, de módot nyújt Németországnak is ahhoz, hogy kötelezettségének meg tudjon felelni.

A franciákat engedékenységre kényszeríti az Olaszországban a megszállás ellen egyre terjedő néphangulat is. Az olasz néppárt szerdai ülésén *határozatlan helytelenítette a Ruhr-területekre való bevonulást*, mert ezzel elősegítenék a német-orosz-török blokk kialakulá-

sdi, Franciaország és Anglia pedig elhidegülne egymástól. Az angol lapok is erősen elítélik a megszállást, mert ez a valódi békét hosszú időre lehetetlenné tenné. A »Daily Mail« szerint a katonai rendszabályok következtében a német hitel végleg összeomlana és ezzel megszűnnék a lehetősége minden újabb kísérletnek az európai gazdasági helyzet talpraállítására.

Berlinből jelentik: A Rajna, Westfaliai szindikátus székhelyét Essenből Hamburgba tette át. Ezzel a szénszállítás produktivitása csökkenni fog a megszállás alá kerülő vidékeken, mert Franciaország kénytelen lesz a szindikátust más szervezettel helyreállítani, amelyből bizonyára hiányozni fog a német szervezőképesség és tapasztalat.

Sorozatos betörések Szuboticán

A határon jönnek át és menekülnek vissza a tettesek

Az utóbbi napokban gyors egymásutánban több kisebb-nagyobb betörés történt Suboticán, amelyeket a jelek szerint nagyrészt ugyanazok a tettesek hajtottak végre.

A legutóbbi ilyen betörés Müller és Turi Crno Jevicseva-utca 2. szám alatti szabóüzletében történt. A tulajdonosok reggel nyitva találták az üzlet redőnyét és ajtaját és az üzletből nyolc rendőrségi bunda, három télikabát, három öltözet ruha, egy zsakett-kabát és két nadrág, valamint egy ruhára való szövet hiányzott. Az ismeretlen betörők a szabóműhelyben talált többi ruhát teljesen összedobálva, otthagyták. A kár mintegy 80.000 korona.

A rendőrség Miladinovics Szlobodan rendőrkapitány vezetésével azonnal erélyes nyomozást indított az ügyben és már nyomában is van a tetteseknek. A rendőrségen az a feltevés, hogy a megismétlődő, sorozatos betöréseket egy jól szervezett banda követi el, amely észak-kánként magyar területről jön át és még ugyanazon az éjszakán, a betörés elkövetése után az éj leple alatt visszaszökik a határon. A rendőrség így nehéz helyzetben van a betörések tettesével szemben, azonban további garázdálkodásuk megakadályozása érdekében, fokozottabb ellenőrzést gyakorol a határon.

A szubotica kereshedők a felemelt kövezetvám ellen

A város revízió alá veszi a kövezetvám-tarifát

Subotica város jövedelmeinek szaporítása érdekében január 1-től kezdve lényegesen felemelte a kövezetvámot. A kövezetvám-emelés súlyos terheket ró a kereskedőkre.

A vám felemelése ugyanis nem egy árucikkre nézve olyan mértékben történt, hogy az új vám a régihez tizszeresére rug. Így például egy vagon fa után a kövezetvám eddig 10 dinár volt, az új tarifá szerint 100 dinár. Azonkívül a majdnem tizszeresére emelt kövezetvámot úgy a gabona beszállításakor, mint feldolgozása után, a liszt szállításakor, tehát kétszer kell megfizetni, ami a liszt áremelkedésére vezet. Hasonló a helyzet sok más közszükségleti cikknel is.

A subotica kereshedők körében mozgalom indult meg a felemelt kövezetvám leszállítása érdekében. A kereskedőknek egy nagyobb küldöttsége kereste fel Pletikoszits András dr. polgármester-főispánt Manojlovics János dr. országgyűlési képviselő vezetésével, aki feltárta azt a sérelmes és méltánytalan hely-

zetet, amelybe a kövezetvám fel-emelésével a kereskedők és közvetve a fogyasztók is jutottak és ezért kérte a kövezetvám-tarifa mérséklését. Pletikoszits főispán ígéretet tett a küldöttségnek az új vámtarifa felülvizsgálására.

A szerdai tanácsülésen már tárgyalták is a kereskedők kérelmét és bár a város beszerezte a zagrebi és szarajevói kövezetvám-tarifát és

Vihar a magyar nemzetgyűlésen

Támadás a munkásképviselek ellen — Zichy János gróf védi a szociáldemokratákat

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén Zichy Jenő gróf volt az első szónok. Kijelentette, hogy a kormány iránt nem viseltetik bizalommal, mert nem látja a kormány által ígért konszolidációt.

Zichy gróf ezután a szociáldemokratákkal, zsidókkal és konzervatívokkal foglalkozott. Nem tartja szerencsének azt az engesztelhetetlen eljárást, amelyet a kormány a szociálistákkal szemben tanúsít. A kormány álláspontja ezen a téren nagy elkeseredést idéz elő. A szociálisták különben is megtérést mutatnak és ezt honorálni kell. A multak tévedéséért nem szabad még ma is az egész szervezetet sújtani.

A szociáldemokratáknak békejobbot kell nyújtani és akkor az állami élet talpraállításában ők is részt fognak venni. Az ellenzék zajos helyeslése után így folytatja beszédét: Nem célozom a zavart okozó zsidóságot védeni, csupán annak a keresztény irányzatnak a hitelét akarom velük szemben védeni, melynek híve voltam, vagyok és leszek. A kormány azonban önmagának okoz kárt és szerez ellenséget, ha a zsidóság javát összekeveri és egy kalap alá veszi a zsidóság aljával és így azokat is maga ellen fordítja, akik hasznára lehetnének az országnak.

Az eddig életbeléptetett javaslatokat elhibáztattak tartja. Az izága elemek működése ezekkel alapotnyer és ebből a katasztrófa-politika fejlődhet ki. Ma csak a hazaszeretet politikáját lehet folytatni. Az indemnitást elfogadják.

A demokraták kezdeményezik a nacionalista blokk megalakulását

Választási mozgalmak Novisadon — A novisadi Protics-frakció agitációja

Novisadról jelentik: A novisadi választási mozgalmak legújabb eseményéről, a nacionalista blokk megalakulásáról szóló hírt a demokraták részéről szerdán megerősítették. Presics, a demokratapárt hivatalos lapjának szerkesztője kijelentette, hogy a blokk megalakítására vonatkozó tárgyalások valóban folynak és valószínűleg két-három napon belül sikerrel befejeződnek. A demokraták részéről legalább is meg van minden hajlandóság a megegyezésre. A nacionalista ifjak Splitbe ülésű kongresszusa ebben az ügyben szintén a blokk megalakítása mellett fog előreláthatólag dönteni.

A radikálisok távol állnak ettől a mozgalomtól, ők semmiféle tárgyalást nem kezdtek a nacionalista blokk megalakítása ügyében. Triva Militar, a radikális Zasztava szerkesztője úgy nyilatkozott a Bácsmegyei Napló munkatársa előtt, hogy

a radikálisoknak nincs szükségük a nacionalista blokkra.

nem tárgyalnak erről a kérdésről, ők elég erőseknek érzik magukat ahhoz, hogy a választási mozgalmat egyedül is sikerrel végigküzdjék. A radikális párt eddig csak a kereske-

meggyőződött arról, hogy alig van eltérés ezek és a subotica vámtarifa között, mégis úgy döntött, hogy a kereskedők kérelmét megfontolás tárgyává teszi.

A városi tanács ezért a subotica Lloyd utján csütörtök reggel kilenc órára ankétre hívta meg a kereskedők kiküldötteit, hogy szakértők bevonásával revízió alá vegyék az új kövezetvám-tarifát.

Zichy beszéde után Csik József szólalt fel, aki a földreform sürgős végrehajtását követelte. A földreformot — mondotta — nem oldották meg elég radikálisan és nem hajtották végre kellő körültekintéssel. Határozati javaslatot nyújt be arra nézve, hogy a törvény minden háboruban szerzett birtokra alkalmaztassék, ugyancsak javaslatot terjeszt elő a földmunkások munkabéréinek rendezéséről.

Az októberi forradalom nem volt a nemzet forradalma. Szerepeltek benne liberálisok, konjunktura-politikusok és őszinte forradalmárok. A hadsereg züllését tagadhatatlan, hogy az októberi eseményekben résztvevők indították meg. Vádolja a szociáldemokratákat, mert új októbert akarnak. (Közbekiáltás a szociáldemokraták oldaláról: Demokráciát akarunk!) A Népszava hangja, a forradalom hangja, amely olyan durva és lázító tónusban jelentkezik, hogy az türethetetlen. (Esztergályos: Hazudik!) Vegyék tudomásul — mondotta — hogy a türelmünknek hamarosan vége szakad. (Nagy zaj. A baloldalon, különösen a szociáldemokraták többen felugranak helyeikről és úgy kiáltanak Csik felé: Nem engedjük magunkat legázolni. Pötker: Fehér bolsevisták! Oriási zaj. A jobboldal fölzudul. Zeőke Pötkernek: Gyilkosok! Itt gyilkoltak a pincében. Peyer: Amig be nem bizonyítja, gazember!) Az elnök csöngett, de hiába igyekszik a rendet helyreállítani, mire a nagy zaiban berekeszti az ülést. A következő ülés csütörtökön lesz.

nuár 19—20 és 21-én Beogradban megtartandó kongresszus után dönt a jelölés kérdésében.

Novisadról jelentik: E hó 28-án, vasárnap a Protics-párti radikálisok Novisadon nagygyűlést fognak tartani, amely Protics Sztoján volt miniszterelnök is meg fog jelenni.

A Protics-párt teljes erővel megkezdte a választási agitációt. E hó 14-én valószínűleg Temerinben és a jövő hét végén Vrsacon tartanak pártgyűlést.

A párt szónokai mindkét helyen Adamovics István dr. és Hadzsi Koszta dr. lesznek, akik ki fogják fejteni a párt programját. Ugy Temerinben, mint Vrsacon már nagyszabású előkészületeket tesznek a pártgyűlésekre.

Klucin Mita, a Radikal szerkesztője nem — mint eddig tervezve volt — Stari-Becsén, hanem Bela-Crkván lesz a Protics-párt listavezetője.

Protics Sztoján Novisadon kívül még Beeskereken és Krusevácon lesz listavezető.

Gyűlést tartott a földmives-párt

Novisadról jelentik: Szerdán délelőtt Novisadon kongresszust tartott az Avramovics-féle földmives-párt. Tekintettel arra, hogy a párt multkori nagygyűlését megzavarták, ezuttal zárt helyen tartották a gyűlést, a legszűkebb körben. A kongresszuson több földmives-párti képviselő vett részt.

Hír szerint a földmives-párt novisadi listavezetője Vuics Brankó dr. lesz.

Megnyílik a városi könyvtár

Kilakoltatják a zeneiskolából a városi muzeumot

A subotica városi könyvtár régóta vajudó ügye végre megoldás előtt áll.

A városi tanács szerdai ülésén végre megoldást talált ebben a kérdésben. A városi zeneiskola igazgatósága ugyanis már régebben azt a kérést terjesztette a városi tanács elé, hogy ürítsen ki néhány most más célra lefoglalt tantermet, miután ezekre a növendékek állandóan szaporodó létszáma miatt szükség van.

A tanács most úgy döntött, hogy a zeneiskola épületében elhelyezett és négy szobát lefoglaló városi muzeumot kiakoltatja az épületből és a felszabaduló négy terem közül kettőt a zeneiskola igazgatóságának bocsát rendelkezésére, kettőt pedig a városi könyvtár részére fog felhasználni. A muzeumot egyelőre a városháza negyedik emeletén rendelkezésre álló két tágas helyiségben helyezik el, miután annak tárgyai amugyis olyan elhanyagolt állapotban vannak, hogy a rendezés megtörténteig ugysem lehetne a muzeumot megnyitni. Legutóbb ugyan történtek kísérletek a városi muzeum rendezésére, azonban épp elhanyagolt állapotára való tekintettel senki sem akart vállalkozni erre a munkára. Így a muzeum, amelyben főképpen csak az érmegyűjteménynek van nagyobb értéke, továbbra is elraktározva marad.

A városi könyvtárnak az eddigi két helyiségen kívül most már négy terem áll rendelkezésére és így elhelyezésének most már nincsen nagyobb akadálya. A városi tanácsnak az a terve, hogy ha átveszi dr. Milkó Izidor könyvtárát, a két könyvtár egyesítése és rendezése után a városi zeneiskolában elhelyezett városi könyvtárát átadja a közhasználatnak.

Mindenek az időpontja azonban még nagyon kérdéses.

HIREK

•••

A LIBÉRIA

Mágnáspalotákhoz, nemesi házakhoz és gazdag parvenük udvartartásához a libériás inas éppúgy hozzátartozott valamikor, mint akár a Quai D'Orsay, Ballplatz, vagy a Buckingham-palota előszobáihoz. A nemes urat, kényelmes grótot és a szertartásos bankárt békében otthon nem lehetett enélkül elképzelni, a minthogy Irakk nélkül sem ment előkelő dzsentlemen valamikor régen bálakra, vagy lakodalmakra. De éppúgy, amint ezt az utóbbi öltözködési szabályt megbontotta már a szegénység és a drágaság, — a libéria is lekerült az arisztokrata udvarra és parvenü porták szolgaseregéről. A libéria ma drága, a diszraha ma hallatlan pénzbe kerül — és nem tréfa — úgy látszik a milliók urai sem tudják már finanszírozni a libéria-luxust. Legalább is ezt bizonyítja egy berlini újságíró tapasztalata, aki felfedezte ezt a szociális tünetet és megírta, hogy ma a mágnáspalotákból — az üzletekbe, nyilvános helyekre, orfeumokba vándoroltak át lassan a magánházak libériái. Bennük ültött tanyát most ez a nemes tradíció, ők vitték át a feudallizmusnak ezt az itt maradt rekvizitumát. A nyilvános helyek, kávéházak, hotelek, színházak loyerjében álldogálnak ma a diszruhás szolgálk és boyok, üzleti alkalmazottak, női szalonok kintőgyerekei viselik ma ezt a divatot. A libéria-luxus kapitalizálódott. Hogy hasonlatot vegyünk: valahogy olyan tünet ez, mint a családi élet szűk kereteinek szétörése és evakuálása. Minden rombolódik, változik, felbomlik, — és minden darabja az ember életének lassankint kiszorul az utcára és nyilvános helyekre. Mert nincs pardon — írja a berlini újságíró — és nincs megállás. A szegénység dinamikus erőt dolgoznak és fölülről — lefelé megy a zúllás megállíthatatlanul. Az élet fut: a bérkocsisokat megöli az autó, a manlichert a gyorsítózó ágyú. Megyünk előre — demokratizálódunk — és istenem, mégis milyen közel vagyunk a háborúhoz és milyen messzire vagyunk még a békétől...

— **A suboticaí hadosztályparancsnok előléptetése.** Jovánovits Milos suboticaí hadosztályparancsnokot a király január 1-én tábornokká léptette elő. Jovánovits Milos suboticaí állomáshelyén a polgárság osztatlan rokonszenvét is kiérdemelte. Igazságossága, szívélyesége és tapintatossága biztosítja számára a város nagyrabecsülését, s így előléptetése osztatlan örömet kelt.

— **Nincsićs külügyminiszter kintüntetése.** Beogradból jelentik: A görög király Nincsićs Momcsillo külügyminiszter a Szpaszittelj rendjellel tüntette ki.

— **Pribicsevics megbetegedett.** Beogradból jelentik: Pribicsevics Szvetozár volt közoktatásügyi miniszter erősen meghűt, úgy hogy hosszabb ideig nem hagyhatja el lakását.

— **Károlyi Mihály Beogradban.** Beogradból jelentik: Az oktobrista magyar emigráció vezérei, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár és Madzsar József Beogradba érkeztek.

— **A magyarországi demokratapárt új titkára.** Stella Adorján kollektívát, a Bács megyei Napló budapesti munkatársát január 1-én a magyarországi demokratapárt titkárává választották.

— **Országos rokkant kongresszus.** Beogradból jelentik: Január 15-én Bródban rokkant kongresszus lesz, melyen az ország valamennyi rokkant szervezete küldöttekkel fogja magát képviseltetni.

— **Uj radikális lap Becskereken.** Becskerekről jelentik: A hivatalos radikális párt *Radikalski Glasnik* néven új lapot indított a *Protics* párti *Banatski Glasnik* ellensúlyozására. Az új lap, amely hetenként háromszor jelenik meg, a radikális párt egységét hirdeti.

— **Angol kölcsön Beograd városnak.** Beogradból jelentik: Beograd város már több angol banktól és pénzesoporttól ajánlatot kapott 700.000 angol font kölcsön folyósítására. Az érdemleges tárgyalások a kölcsön ügyében január második felében kezdődnek.

— **A köztársasági párt agitációja Montenegroban.** Beogradból jelentik, hogy Gyonovics Jován, a köztársasági párt vezére agitációs körutra Montenegroba utazott.

— **Olasz nyelvű Petőfi-ünnepély Budapesten.** Budapestről jelentik: A budapesti Korvin Mátyás Egyesület január 14-ikén nagyszabású olasz nyelvű Petőfi-ünnepélyt rendez, a melyen Berzeviczy Albert, Ferenczy Zoltán, Kőszegi László és Paulay Erzs. szerepelnek.

— **Uj horvát lap.** Beogradi jelentés szerint Tomjenovics volt horvát bán Primorjén »Novi List« címmel új lapot indított, melynek első számában választóihoz kiáltványt intéz, amelyben megindokolja, hogy mért lépett ki a demokratapártból.

— **Tárgyalások a Jugoszláviának szállítandó német jóvátételei ügyében.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztériumnak a jóvátételei bizottságba delegált tagját, Zsavadzsil Zsarko osztályfőnököt a jóvátételei bizottság Berlinből Párisba hívta, mert most kezdődnek a tárgyalások arról, hogy ebben az évben Németország mennyi közlekedési anyagot tartozik szállítani Jugoszláviának jóvátétel fejében.

— **Egészségügyi palotát építenek Novisadon.** Novisadról jelentik: A közegészségügyi minisztérium elhatározta, hogy Novisadon egészségügyi palotát épít. Az építést — a terv szerint — még ebben az évben befejezik.

— **Zsidó nemzetiségi minisztériumot állítanak fel Litvániában.** Berlinből jelentik: A litvániai zsidó nemzetiségi párt, amely eddig passzívitásában volt, ismét aktív rész vesz a politikai életben. Ennek ellenében zsidó nemzetiségi minisztériumot fognak felállítani a litván köztársaságban.

— **A magyarországi bankok nem számolnak fillérekben.** Budapestről jelentik: A magyarországi bankok és pénzintézetek elhatározták, hogy az üzleti forgalomban mellőzik a filléres követeléseket és pedig az 50 fillért és ennél magasabb összeget egy koronára kerekítik ki, míg az 50 fillérnél kisebb összegeket teljesen elhagyják. Ugyanez lesz a rendszer az állami adó kivetésénél is.

— **Aki lopott dinárokon mulatott Magyarországon.** Zalaegerszegről jelentik: Vajda Elemér csáktornyai kereskedő 10.000 dinárt adott át Kősz-Kondor István nevű bevásárlójának, Kősz a pénzzel átszökött a határon s Zala megyében bujkált. A zalaegerszegi rendőrség elfogta egy kávéházban pezsgőzés közben. A rendőrségen tett vallomása szerint csak 67 százdinarost hozott át a határon, a többi Jugoszláviában költötte el. Alig pár napja tartózkodott Zalaegerszegen. Letartóztatásánál pénzt nem találtak nála. A hiányzó összeget elmulatta.

— **Leszállítják a betegséglyző-járlékokat.** A szociálpolitikai minisztérium 8504—1922. számú rendeletével a munkásbiztosító pénztári járulékokat az eddigi 8 százalékról 6 százalékra szállította le.

— **Becskekerek hordóhitelesítő hivatalt kíván.** Becskerekről jelentik, hogy az ottani vendéglősök és szállótermelők mozgalmat indítottak, hogy Becskereken a hordókereskedelem megkönnyítése végett hordóhitelesítő hivatalt állítsanak fel.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Mascsetity Lázárt, a vršaci reáliskola felügyelőjét a vršaci állami tanítóképző igazgatójává nevezte ki.

— **Szabadlábba helyezték a becskereki Bata-cipőüzlet vezetőjét.** Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszék elrendelte Mirovlev Fülöpnek, a becskereki Bata-cipőüzlet vezetőjének a szabadlábba helyezését, akit a múlt héten a cég raktárában megállapított 140.000 dináros hiány miatt letartóztattak. Mirovlev ellen az eljárást tovább folytatják.

— **Egy zsák buzáért hat hónapi börtön.** Becskerekről jelentik, hogy az ottani törvényszék hat hónapi börtönre ítélte Nemceev Milán kumáni földmivest, aki Mulics Milos kumáni gazdától egy zsák buzát ellopott.

Na végre

Na végre! Visszajöttek újra a régi szép idők. Most majd megint érdekesek lesznek a lapok. Négy év óta nem olvastunk már hadijelentéseket. Milyen izgalommal kibiceltünk valamikor a nagy sakk-játékban, hogy azt mondja: a nagyvezérkar jelenti, meg hogy Foch marsall mit csinál. Hiába csak négy esztendeig tartott ugyan a háború, de ezalatt a rövid idő alatt annyira megszoktuk, olyan sok kellemes szennációval csiklandozta a mindegyik újabb és újabb izgalmak után loholó fantáziánkat, hogy azt a hirtelenlőre reánk szakadt békét és a vele járó tengernyi unalmat már-már alig tudtuk elviselni. Hát igaz is! Mégis csak különb élvezet a reggeli kávé mellett friss, tüzről-pattant vezérkari jelentéseket olvasni, mint a veszettkutyá garzdálkodásáról, az öllábu borjuról, meg a marólugot nyelő varróledényekről szóló suta vidéki tudósításokon kérődzenni. Ezt beláthatja mindenki. Az ember azért vásárol újságot, hogy valami izgató, véres, borzasztó dolgot silabizálhasson ki belőle este meg reggel, az ember azért jár a kávéházba, hogy a rendes kávéházi barátival megbeszélhesse minden délután a harctéri helyzetet. Ahogy azelőtt volt, ahogy már megszokta. Hát ez az ami hiányzott eddig, a mi borzalomhoz, tüzhöz, vérhez szokott enervált idegeinknek. Éppen ideje volt már. Szinte egészen elfeledtük a régi szép fogalmakat, ezeket, hogy: Negyvenkettes, harminc és feles, srappell, fojtógáz, rohamkés, drótakadály, sorozás, bevonulás, kiképzés, marsbatalion, kórházvonat, hadiözvegy, hadjárva, ideg-sokk, hadifogság és tömegsír. No, de most már vége a buta unalomnak. A francia vezérkar jelenti... Holnapra behívják az összes tartalékos kávéházi Konradokat. Lehet már kikészíteni azokat a bizonyos herceg kis zászlócskákat. Főur, kérem a francia-német hadszíntér térképe...

(g. z.)

— **A novisadi pincérek mozgalma.** Novisadról jelentik: A novisadi pincérek szerdán memorandumot nyújtottak át az érdekelt munkaadóknak azaz hogy amennyiben bérkövetéseiket nem teljesítik, pénteken délután sztrájkra lépnek.

— **Elfogott rabló.** Novisadról jelentik: A novisadi ügyészség letartóztatta Kovács Antal staribecsei napszámost, akit többrendbeli rablással vádolnak.

— **Miletics egészségügyi miniszter Novisadon.** Novisadról jelentik: A napokban ideérkezik dr. Miletics Szlavko miniszter, aki egészségügyi vizsgálatot fog tartani.

Mit szól hozzá?

— **Csak most kezdődött el a farsang de a franciák már is meg akarják táncoltatni a németeket.**

— **Nyolc községet kapott vissza Magyarország.** Budapestről jelentik: A Vas vármegyében történt határkilgázítások során nyolc község jutott vissza Magyarországhoz. Ezek a következők: Alsó- és Felső-Alcsód, Nagyvárda, Német és Magyar-Keresztes, Horvátlövő, Pomó és Apáti.

— **Apponyi meglátogatja Zita családját.** Budapestről jelentik: Apponyi Albert Spanyolországba készül. Utazásának az a célja, hogy a volt király ott élő családját meglátogassa.

— **Szervezkednek a becskereki lakók.** Becskerekről jelentik: Újév után az új lakásrendeletre való hivatkozással a becskereki háztulajdonosok majdnem kivétel nélkül igen magas mértékben emelték fel a lakás- és üzleti béreket. A bérlők a magas béremelések miatt most szervezkedni akarnak s küldöttségben akarják kérni a szociálpolitikai minisztert a lakásrendelet olyan megváltoztatására, mely érdekeiket meg fogja védeni.

— **Az ünnepek megtartásáról tárgyal a szociálpolitikai minisztérium.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztérium január 15-re ankétet hívott össze, melyen a munkaidőnek s az ünnepek kötelező megtartásának kérdését fogják tárgyalni. Az ankétra meghívták a kereskedelmi és iparkamarákat is.

— **A magyarok ordót kapnak Romániában.** Romániai magyar lapok jelentik, hogy az elmúlt héten nagy rendjeleső volt Romániában és ez alkalommal egész sereg magyar ember kapott magas kitüntetést. A Román Csillagrend legmagasabb osztályának jelvényét adományozta Ferdinánd király Nagy Károly református és Ferencz József unitárius püspököknek, a rend parancsnoki rangjával tüntette ki dr. Ambrózy Andort, az evangélikus egyház elnökét, Boros János nagyprépostot, Szentkláray Jenő temesvári püspöki helynököt, báró Petrichevich-Horváth Kálmánt és Ferenczi Gyula dr.-t, az unitárius egyház főgondnokait, Horváth Endre eszperest, Pünkösdi Pál református egyházmezei főjegyzőt, Szaboleska Mihályt, a költőt, aki tudvalevően a temesvári reformátusok papja, Kovács Kálmán unitárius gimnáziumi tanárt, dr. Gyalui Farkast, a kolozsvári egyetem könyvtárának igazgatóját, dr. Hoványi Gyulát, a nagyváradi jogakadémia igazgatóját és dr. Sigmond Andort, a nagyváradi jogakadémia tanárát. A rend tisztí keresztjét kapták többek között: Varró Domokos műszaki főtanácsos és Zeyk Dániel, a kolozsvári református egyház főgondnoka. Azonkívül még egész sor magyar embert részesítettek kisebb kitüntésekben.

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-ter 12. I. emelet, Vojnich Piroska-féle ház.

— A munkástársaságok illetményei. A szociálpolitikai minisztérium rendeletet bocsátott ki a munkástársaságok illetményeiről. A rendelet szerint az illeték az I. oszt. 75 para, II. 90 para, III. 1.08, IV. 1.32, V. 1.62, VI. 1.98, VII. 2.40, VIII. 2.88, IX. 3.48, X. 4.20, XI. 5.04, XII. 6.06, XIII. 7.20, XIV. 8.64, XV. 10.38, XVI. 12.44, XVII. 14.40. A rendelet a betegségyógyítói kategóriákat vette alapul.

— A suboticei zsidó Patrónázs Egyesület 1923. évi január 10-án vasárnap délután 5 órai kezdettel a B ranszálda termében bombolával egybekötött gyermek kabaré bálát rendez. — A kaliko anyag beszerzéséről legköze ebb értesítést adunk.

— Műkedvelői előadás Molon. A moli ifjuság műkedvelő gárdája fényes sikert ért el a »Tartalékos férj« előadásával. A szereplők mindegyike hozzájárult a sikerhez, Szabó Ilonka, Gizike és Mariska, Sallai Böske, Schlésinger Mátyás, Schwartz István, Bizinger József, Szabó Gábor, Nagy Győző és Viktor Nándor játszották a jelentősebb szerepeket. Az előadás tiszta jövedelmét a szegény gyermekek felruházására fordítják.

— Leszurta a haragosát. Zlatár Juli 6-écskai lakos régi haragosával, Hlinkó Kilezárral összetalálkozott az utcán. Zlatár kést rántott s Hlinkót leszurta. Hlinkót életveszélyes sérülésével beszállították a kórházba.

— A Salome bar-ariete mától kezdve pontosan esti 9 órakor kezdi előadásait. Benztárnyítás d. u. 6 órakor.

Dr. Ognyanov Szvetozár ügyvédi irodáját Cara Dušana-ulica broj 6 alatt (Vas Adámmal szemben) nyitotta meg.

Székrekedés. Bamberger orvostanár, a szívbetegségek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a Ferenc József keserűvíz nagyon megbízható használatos.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az egyetemen (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

— Hindu siremlék. Minden évnek megvan a film szenzációja. Mult évben a világhírű filmrendező Joe May filmkolozsusa a Cezarina volt az év legjobb filmje; ez évben pedig ugyancsak Joe May rendezésében elkészült Hindu siremlék lesz a legjobb film. Kétségtelen, hogy olyan pompával, annyi költséggel filmet soha még nem csináltak, mint a »Hindu siremlék«-et. Addig amíg a »Cezarina« majdnem az egész világon keresztül vezetett bennünket, a »Hindu siremlék« elejétől végig Indiában játszódik le. Ha ezt a filmet megnézzük, valahogy fogalmat alkothatunk magunknak arról a mérhetetlen gazdagságról, fényről és pompáról, amellyel India egyes Maharadzái körül veszik magukat. De nemcsak ezt látjuk. India misztikuma, az istenített hindu fakirok csodáit elött egy pillanatra föllebben a fátyol s megbozongunk annak a természetfölötti erőnek, mellyel India »szent« férfiai rendelkeznek. Mint minden jelentős Joe May filmben — a főszerepet most is Mia May játssza. Utólérhetetlen tökéletes művészettel játssza meg nehéz szerepét. Partnerei — a legnagyobb német filmművészek: Olaf Fönss, Conrad Veidt, a legkételesebb maharadzsa, a kit valaha láttunk, Erna Morena, a kedves Paul Richter és a ragyogó szépségű magyar származású Lya de Putti. A »Hindu siremlék« világhódító körútjának a suboticei bemutató talán az utolsó stációja s meg vagyunk győződve arról, hogy itt is azt a jól megérdemelt sikert fogja aratni a »Hindu siremlék«, amelyet Németországtól kezdve az egész világon át Afrika legsötétebb zugában található moziban is aratott. Első bemutatónap 11-én csütörtökön.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, január 10. Az üzletkedv meglehetősen lanyha volt. Az árak a következőképp alakultak: Buza 432.50—434.50, tengeri 225, liszt nullás 622.50—625, főzöliszt 597.50—600, 6-os kenyérliszt 510, zab 372.50, korpa 165, árpa 310—312.50.

Beograd, január 10. Zárlat: London 438, Páris 620, Newyork 95, Gení 1782.50, Szaloniki 1.05, Milano 4.55, Prága 2.65, Berlin 1, Bécs 0.13.30, Bukarest 51, Szófia 58, Budapest 2.78, Holland 37.50.

Zagreb, január 10. Zárlat: Dollár 92.50—93, Páris 620—6.27.50, Milano 457.50—459.50, Prága 267.50—269.50, Zürich 17.80—17.85, Berlin 0.85—0.88, Bécs 0.13.25—0.13.42, Budapest 3.50—3.60.

Zürich, január 10. Zárlat: Berlin 0.05 (0.05), Holland 209.75 (208.75), Newyork 529 (529.25), London 24.62 (24.59), Páris 36 (35.25), Milano 25.90 (25.65), Prága 14.90 (14.50), Budapest 0.20 (0.20.25), Beograd 5.35 (5.60), Bukarest 2.75 (2.80), Varsó 0.03 (0.03), Bécs 000.75 000.76.

Budapest, január 10. A devizaközpont jegyzései: Napoleon 10.000, London 12.300, Newyork 2625—2700, Páris 175—185, Berlin 26—34, Milano 128—134, Dinar 27.75—29.75, Osztrák korona 3.70—3.90, Lei 13.75—14.75, Szokol 74—78, Svájci frank 500—520, Lengyel márka 14.50—15.50.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női némi betegségek modern gyógykezelése. Rendel. d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vas Adámmal szemben.) Telefon: 695.

(*) Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcborhámlasszítás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, rájfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkencsők stb. 2804

— A magyar nyelvű aktivista irodalom Heumann Mór könyvkereskedésében kapható.

ROSSIJA-FONCIERE

biztosító- és viszontbiztosító társaság. Az SHS. állam legnagyobb nemzeti intézeke

Főigazgató: Subotica (Hitelbank-palota) Főigazgató Suboticeán: Közga. dasági Bank és Somborban: Bácsmegyei Agrártakarékptnál

VALÓDI

„ERENYI“
DIANA

sósborrszesz.

1 liter üveg ára . Din. 6—
1/2 liter „ „ . Din. 16—
1/4 liter „ „ . Din. 23—

Mindenütt kapható!

Virág- és főzələkmagvak
szállítását megkezdtem
Balog Lina
virágkertesze
SZUBOTICA
Fű- és zöldségmag nagyban is kapható. Kérje 1923 évi képes árjegyzéket

Tűzifa!

I-a bükkhasáb, vegyeshasáb és gömbfa, továbbá baltázott dorong legjobb minőségben waggónba rakva prompt szállítható

Danica Faipar- és Butorgyár Osijek.

(Desatičina ulica 27.) — Telefon 404.

„MECHANIK“

elektrotechnikai cikkek nagykereskedése

Tulajdonos:

MEIDER REZSO

Vilsonova ulica 16. azekas ház.

Ajánlja az összes elektrotechnikai cikkekben gazdagon felszerelt raktárát.

Elsőrendű anyag. Legolcsóbb napi árak.

Árajánlattal készséggel szolgál.

Kubikos talicskákát

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.

vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésben szerezhetik be.

JANSEN MILS BELGA FEGYVERGYÁR gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer fegyverekben.

ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Ezúton mondunk köszönetet azoknak, kik édesapánk halálával részvétükkel igyekeztek fájalmunkat csillapítani.

Mike István és János.

292

Felkérem azon urat ki e hó 4-én a d. u. 4 órakor kiinduló Beograd-Subotici gyorsvonaton vagy este 8³⁰ induló Subotica-Senta személyvonaton kis sárga kiképzítőkámat kicserélte, küldje azt vissza az alant jelzett címre, hol sajátját visszaszolgáltatom.

Pollák N. Nándor
Senta.

135

Hirdetés.

Az általunk hirdetett főmunkári állás betöltött, ezúttal köszönjük a pályázók szives fáradozását.

Vargo Mihály és Társa
gőzmalma Csantavér.

140

Hirdetmény

A subotici izr. hitközség szabályainak 104. §-a értelmében az 1922. évi december hó 31-én tartott közgyűlés a hitközségi kultuszadónak 1923. évről való kivétést elhatározta.

Az adókivetés csökkentése céljából a hitközség valamennyi tagja által foglalkozási ágak szerinti csoportokban megteendő választás utján kiküldöttek választandók.

A kiküldöttek választásának határideje 1923. évi január hó 21-én d. e. 10 órában állapították meg. A választás helye: a hitközségi tanácsterem.

Ezen választásra a hitközség szavazatra jogosult tagjai ezen el meghívottnak.

Subotica, 1923. évi január hó.
Az Előljáráóság.

181

Pályázat.

A temerini (Jugoslavia) izr. hitközségnél megállapodás szerinti fizetés, természetbeni lakás 2 öl tűzifa és egész sehechita és szokásos melléjelöléssel díjazott kántor-metszői állásra pályázatot hirdetek.

Pályázó leírás két rabbit kabolóval birjon schocket ubodek, vekore legyen. Mohel előnyben részesül. Mindezekről és eddigi alkalmaztatásáról szóló okmányok a nyírtóhoz küldendők. Az állás május 1-én betöltendő.

Utazási és költözködési költségek csak a megválasztottnak térítették meg.

Temerin, 1923. január 3.
Schosberger Simon
hitk. elnök.

83

„JUGOSLÁVIA“

tüzmentes pénzszekevények
egyedüli készítője

KIRSCHNER MIHÁLY
SOMBOR

Sveta Roka ulica 8.

Allandó nagy raktár !!
Kérjen árajánlatot !!

Egészséges Idel

boszniai dió

kapható a legolcsóbb napi áron:
Frankopanska ulica 22.

Zopf Henrik-féle raktárban.

Blaža Perčić kr. sudski izvršitelj u Subotici

Izvrš. br. 688/1922.

Dražbena objava.

Potpisani kr. sudski izvršilac, na osnovu §-a 102. zak. čl. 60 od 1881. objavljuje da će usljed odluke broj G. 5941/1922. br. sreskog suda a na korist ovrhovodilaca ud. Dr. Petra Radić zastupan po advokati Dr.-u Josip Kiš protiv ovršenika radi namirenja tražbina od K 70760 i prip. prodati na javnoj dražbi pokretnine opisane u zapisniku plenitbe na br. Gn. 9035/1922. i procenjene na L 12180 poimence dva bureta vina.

Dražba će se održati dana 11. jan. 1923. na po podne 3^{1/2} sati u Subotici pustara Tavankut kuća broj 372.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar, §§-u 107 i 108. zak. čl. 50. od 1881.

Subotica, dne 28. decembra 1922. god.

Blaža Perčić,
kr. sudski izvršitelj.

191

Perfekt könyvelő

ki a szerb, magyar és német nyelvet szóban és írásban teljesen bírja, azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatokat 1924 jelige alatt „Schmolka“ hirdetője, Novi Sad, Futoški put 2. továbbít

186

Gazdák figyelmébe!

Buzaocsu, kankoly, árpa és tengeridara,
ugyszintén korpa állandóan a legolcsóbb
napi árban kapható.

Berger Jakab villanymalma
Telefon 328.

330

**„JE-KA“
TEA**

a legjobb,
legfinomabb,
legolcsóbb.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ teát!

ŽIVORAD MIKIĆ

ÜGYVÉDI IRODÁJA
BEOGRAD
ZELENI VENAC 2.

Végez mindennemű jogi megbízást — eljár bármely miniszteriumnál vagy más hatóságnál, különösen agrárügyekben. Mint a pénzügyminiszterium volt tisztviselője különösen ajánlható adó- és kereskedelmi ügyekben, melyeket gyorsan és legsikeresebben intéz. Utleveleket lehető leggyorsabban megszerez. Levelez szerbül és németül

Ma már minden utas tudja, hogy

BRAĆA MIRKOVIĆ cég
(gyártulajdonosok) (ezelőtt BIRÓ EXPRESS)

Beograd, Knez Danilova u. 31.

leggyorsabban és leglelkismeretesebben vizumoztat utleveleket

30 dinár eljárási költség ellenében.

Külje be utlevelét nyugán, express, ajánlottan, melyet még az érkező napján hason módon visszajuttatunk. — A konkurens cégek (ügynökségek) azon állításának, hogy a kurir rendszer gyorsabb és biztosabb ne üljön fel, frázis ez csupán és eljaja a magasabb eljárási költség elérése.

Koruzli tarifák: Magyar 90 din., (923. I/1. óta felemlve) német 50 din., osztrák 50 din., csehszlovák 220 din., román 52 din., mely a fenti eljárási költséggel együtt beküldendő. Magyar, német, szerb levelezés.

Elsőrendű

bükköny vetőmag

kapható

184

Trgovacko Prometno D.D.
ezelőtt Deutsch Zsiga cégnél

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt teljesen meggyógyít.

kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

A legfinomabb

„JE-KA“

csokoládét és csokoládékülönlegességeket gyártja csakis a

Confiserie „JE-KA“ Zagreb

csokoládé-
és csokoládékülönlegességek gyára.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ desertet!

**LIFKA
BIOSKOP**

Kinda síremlék

Eddig még nem látott pazar pompával elkészített film, a világ legjobb színészeinek közreműködésével.

Első bemutató nap
január 11-én
csütörtökön.

JOE MAY mindedigitt
főfilmuló remekműve.

III. részben.
Főszereplők: Mya May, Olaf Föns, Erna Morena,
Conrad Veidt, Lya de Putti.

FOGLALKOZÁS

Deutsche Stunden gibt Lehrer billig. Posters-tante Subotica v. Kakov. 61

Pénztáros - kisasszony és irodai erő azonnali belépésre kerestetik; szerb nyelv tudása megkívántatik. Medjanski i drug vaskereskedők, Subotica. 66

Szerb, horvát, német és magyar nyelvet beszélő a posztószakmában jártas segédet keres helybéli elsőrangú posztó-áruház. Irásban is jártas előnyben. Ajánlatok »Megfelelő« jellegre a Pallás hirdető-irodába kéremnek. Subotica, Jelašičeva 3. 75

Malomlakatos nőtlen, ki a malomban előforduló összes javításokat, malomgépek szerelését szakszerűen végzi állást keres. Cim a kiadóban. 85

Ápolónő in zbirnens, szolid felvételik. Alkalmazás délután 2-4 óra. Schulmann Visonova ul. 21 sz. 122

Zongoragyakorlást vállal. Cim a kiadóban. 123

Vegyeskerekedőbe egy segéd kerestetik felvételre. Cim: Kriehaber Dezső - Bajski put. 137

Fűszer- és csemege kereskedősegéd ügyes detalista azonnal felvétetik Sugár Manonál. 159

Junge deutsche Dame sucht Stellung als Erziehern. Adresse in der Administration. 76

Kovács tüziember és bogárnár gépmunkás azonnal beléphet. Bihari kocsigyártó Subotica. 149

Asztalostanoncok 14 éves felvételik elátással felvételnél Kohut József asztalosnál Bajmokon. 183

Könyvelő, aki a német levelezésben jártas, felvétetik Klein Géza fűszernagykereskedőnél, Subotica. Ugyanott irodai gyarmokok is alkalmazást nyer

Intelligens házi kisasszony főzni tudó azonnal v. 15-re felvétetik. Cseléd van. Jelentkezni lehet - palicsa győrszertárban. 177

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetői levelekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy sor 3 K. vastagbottal és címzővel készítenek számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 K. Apróhirdetéseket felvesz Subotica a kiadóhivatal Alexandru-utca, Leibach-ház és Schlangler hírlap-áruháza a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi felárunkkal. Előfizetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezőkérésre válaszoljuk meg a kérdéseket. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Egy 4 középiskolai végzettségű nős fiatalnő, ki 40 évig volt állami alkalmazásban, az államnyelvet szóban és írásban bírja, irodai, irodaszoigai, vagy bármilyen állást vállalna. Cim a kiadóban. 189

Jó házból való fiú tanoncnak és lányok könyvi munkára felvételik. Egy 1/8 HP motort elcserélnék 2-2 1/2 HP motorra. Sok Lajos aranyműves IV. Vuko ičeva ul. 41. 163

Jobb felsőruha varrónő - hazaközvetíti. Cim D. A. Proška ičeva 57. Berger malom mellett. 172

Könyvelő és szerb-német levelező felvételik. Kramer Antal és Társa Subotica. 173

Rövidáru nagykereskedés részére a szakmában teljesen perfect, Bácska B. áruházban jól bevezetett, megbízható, csakis elsőrendű utazók kerestetnek. Jelentkezni lehet személyesen i. hó 14-én délután a akadémia, esetleg délelőtt is. Cim a kiadóban. Megbízható kintősi és bolhás szolgá felvételik. 178

Felsőruha varrónő házhöz munkára. Cim: Kohut József. 177

KÜLÖNFÉLE

Pöstyénbe nem kell utazni, ha reumátizmust, ischliászt gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az illés-gyógy-szerteremben, főpostával szemben. 59

Társat, vagy finanszírozót keresek 3-300,000 koronával egy jömenetű fizetéshez. Cim a kiadóban 160

Butorozott szobát keres egy patikus fürdőszobába csak hideg víz használatát. fizet 600 dinárt. Feltekinteni lehet sokot gyógyszerteremben Kapronczay trg. 120

Friss narancs és citrom szilva, szilvalekvár, szép díj, aszaltkörte (kruska) koszorúfüge, zsámfüge, orosz hal, hering, szardínia, mindenféle fűszer és gyarmat-áru Klein Géza nagykereskedő cégnél Subotica.

Elcserélném Szege drókusson egyemeléses tizenegy-laku házat a vajvodina ingatlant. Érdeklődni lehet Kapronczay Istvánnál D rda (Baranya) 171

Műlábak, műkezek, egyenestartó fűzők készítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica, Pašićeva 5. Telefon 275.

Fifi Krem és kölni víz

készít

PINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF Gyógyszerár a nagytemplom mellett. Subotica. 669

„Rea” Crem a legjobb aróápoló szer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR SUBOTICA, VÁROSHÁZA 502

LIFKA BIOSKOP

Siessen jegyeket biztosítani a HINDU SIREMLÉKHEZ!

VÉTEL-ELADÁS

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot Megvanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Úvegeket, használt magas áron vesz 2 deciliter-nél nagyobbat minden mennyiségben Kalmár vegyár. Subotica VII. Zmaj-Jovin trg. br. 5. 112

Zongora jóhangú eladó. V. Magyaroska ul. 10 sz. 142

Izletes házikoszt kapható Ugyanott kis Singer varrógép eladó. Keppert Jánosné Jelašičeva ulica 3. Kiskápolna mellett az udvarban jobbra. 194

Egy ánc prima szőő gyimó csőssel eladó. Bővebbet Kurir hirdetési iroda Wilsonova ulica 31. Telefon 171

LIFKA BIOSKOP

A legszebb, legjobb film! HINDU SIREMLÉK III. RÉSZBEN.

Alkalmi vétel! Dus választéku raktáram és a mérsékelt árak minden versenyt kizár! **Alkalmi vétel!**

Angol bársony szilkszin minden divatszínben

Ruhabársony minden divatszínben

Sifonbársony minden divatszínben

Női kalap bársony minden divatszínben

Selyem gallérbársony minden divatszínben

Velur de lin legmodernebb színekben különböző minőségben

Ondula szövetek legujabb gyermekabátok, házi ruhák, ruhák és sapkáknak (métere 60 dinár,

Férfi szövetek nagy választékban öltöny, szmoking, szakett, nadrág, frakk és télikabátoknak.

Női szövetek a legmodernebb színekben női szövet, trikot, gabardin 100, 120, 130 és 150 cm. szélességben. Szerzs szövetek 100 és 130 cm. széles, a legmodernebb színes és deszinált „Bajadere” szövet úcai és házi ruháknak továbbá mindennemű férfi szövet.

Párisi ujdonságok!

Báli toalettekre: Charmoz, satin-de-sin, krepp-marokin, krepp-zsorzsett, krepp-ida, krepp-banjo, krepp-Antineja, krepp-miranda, krepp-floris, krepp-sifon, krepp-satin-Milburg, Zsersz, Zenana, krepp-de-sin, popelin, taft, fajl-superier, szura, kasmir és félselyem a legmodernebb divatszínekben és desszinekben

Deszinált legujabb félselymek és selymek, paplan-atlaszok 140-160 centiméter szélességben különböző színekben.

Párisi ujdonságok!

Dodić Kostić divatárkereskedése **Sombor** Kraljević Djordje ulica 3. a szerb templommal szemben. Telefon 342.

Legfinomabb cérna-vásznak és sifonok ágyneműkre és női fehérneműkre.

9120